

RTU studiju kurss "Modulis: Inovācijās balstīta pētniecība pirmsskolā un pamatizglītībā "Pedagoģiskās stratēģijas un tehnoloģijas pētniecības lietpratībai vispārējā sākotnējā izglītībā""

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1531
Nosaukums	Modulis: Inovācijās balstīta pētniecība pirmsskolā un pamatizglītībā "Pedagoģiskās stratēģijas un tehnoloģijas pētniecības lietpratībai vispārējā sākotnējā izglītībā"
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Pāvels Jurs - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Dina Bethere - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kursā tiek sekmēta zināšanu un prasmju apguvi promocijas darba izstrādes procesā pirmsskolā un pamatskolā: pašvadītu izglītības stratēģiju un pētniecības metodoloģijas teoriju atziņu aktualizēšana, lai pilnveidotu pedagoģisko pieredzi un kompetenci, tostarp mērķtiecīgi pielietot MI rīkus mācībām un pētniecībai, attīstot pētniecības lietpratību pašiniciētā izpētes darbību, tādējādi veicinot inovatīvu zinātnisko pētījumu izstrādi izglītības zinātnēs.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Sekmēt zināšanu un prasmju apguvi promocijas darba izstrādes procesā pirmsskolā un pamatskolā, veicinot inovatīvu zinātnisko pētījumu izstrādi izglītības zinātnēs. Studiju kursa uzdevumi: 1) Piedāvāt iespējas apgūt aktuālās zināšanas izglītības teoriju un izglītības stratēģiju teorētiskās un praktiskās izpratnes un pētniecības nodrošināšanā pirmsskolā un pamatskolā; 2) Attīstīt motivāciju un pašiniciatīvu, praktisko gatavību zinātniskajai pētniecībai un profesionāli akadēmiskās kompetences paaugstināšanai izglītības zinātņu jomas teorētisko un empīrisku atziņu izpētei un sistematizācijai; 3) Pilnveidot zinātniski pētnieciskās darbības prasmes izglītības stratēģiju izpētē un pilnveidē teorētiskajā un metodoloģiskajā līmenī; 4) Sekmēt pētniecības kompetences pilnveidošanos, atklājot pašattīstības stratēģijas, veicinot radošumu, patstāvību, atbildības pašregulāciju, mērķtiecīgi pielietojot MI rīkus mācībām un pētniecībai.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Individuāli patstāvīgais darbs (studiju kursa apguves rezultātā teorētisko atziņu pielietošana sava promocijas darba izstrādes kontekstā). 2. Individuāli patstāvīgais darbs (pētnieciskās kompetences veicināšana, izmantojot daudzveidīgās empīriskās pētnieciskās metodes, tehnoloģijas un MI priekšrocības sava promocijas darba izstrādes kontekstā). 3. Empīriskā pētījuma projekta izstrāde un aizstāvēšana. Uzdevumi: • Iepazīt un apgūt jēdzienus un kategorijas izglītības stratēģiju terminoloģijā sava promocijas darba kontekstā. • Terminoloģiskās matricas izstrāde atbilstoši studiju kursa izpētes priekšmetam un izvēlētajai profesionālās darbības pedagoģiskajai jomai. • Izstrādāt, ar MI rīku starpniecību vizualizēt un prezentēt teorētiskajās atziņās pamatotu pirmsskolēnu/skolēnu mācīšanās (zināšanu, attieksmes un/vai prasmju apguves) modeli, orientējoties uz konkrētā vecumposma kognitīvās un emocionālās attīstības īpatnībām. • Izpētīt, prezentēt ekspertu (5) intervijas par mūsdienu izglītības un mācību satura problēmām. • Raksturot galvenos mācību procesa virzošos spēkus un pretrunas (pirmsskolā vai pamatskolā), sistematizējot galvenos pedagoģiskos priekšnosacījumus pretrunu pārvarēšanai mācību procesā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Bazens, T. (2007). Efektīvas mācīšanās rokasgrāmata. Rīga: J.Rozes apgāds. 2. Bethere, D. (2013). Pārejas posms pirmsskolas – pamatskola. Rīga: RaKa. 3. Geidžs, N. L., Berliners, D.C. (1999). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC. 4. Mācīšanās lietpratībai. (2018). Kolektīvā monogrāfija. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. Pieejama https://doi.org/10.22364/mb.2018 5. Mishra, S & Alok, S. (2017). Handbook of Research Methodology. Delhi: Educreation publishing. 6. Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. (2018). Ministru Kabineta noteikumi Nr. 716 Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/303371-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitiba-vadlinijam-un-pirmsskolas-izglitiba-programmu-paraugiem 7. Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem (2018). Ministru Kabineta noteikumi Nr. 747 Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitiba-standardu-un-pamatizglitiba-programmu-paraugiem 8. Prets, D. (2000). Pedagoģa rokasgrāmata. Izglītības programmu pilnveide. Rīga: Zvaigzne ABC. 9. Rubene, Z. (2024). Digitālā bērnība. Rīga: J.Rozes apgāds. 10. Walliman, N. (2021). Research Methods: The Basics. New York: Routledge. Pieejams: http://dspace.vnbrims.org:13000/xmlui/bitstream/handle/123456789/4667/Research%20Methods%20The%20Basics%20-Nicholas%20Walliman.pdf?sequence=123. Papildu/Additional: 1. Bērna sasniegumu veicināšana pirmsskolā (2015). Rīga: RaKa. 2. Bjūzens, T. (2008). Gudrais bērns. Rīga: Avots. Creswell, J. (2015). SAGE Handbook of Mixed Methods in Social & Behavioral Research. Sage. DOI: 10.4135/9781506335193 3. Duty, L. (2016). 4 Education Strategies For Sustained Community Improvement: https://www.teachthought.com/learning/4-education-strategies-for-sustained-community-improvement/ 4. Geske, A., Grīnfelds A. (2020). Izglītības pētījumu aptaujas - no izveidošanas līdz datu apstrādei. Rīga: Latvijas Universitāte. Pieejams: https://www.psk.lv.lv/uploads/rjcj6piL/PPMF-18_Geske-Grinfelds_001-168_GATAVS_a.pdf 5. Hafsa, N. (2019). Mixed Methods Research: An Overview for Beginner Researchers. DOI: 10.7176/JLLL 6. Leko, M. M., Hitchcock, J. H., Love, H. R., Houchins, D. E., & Conroy, M. A. (2023). Quality Indicators for Mixed-Methods Research in Special Education. Exceptional Children, 89 (4), 432-448. DOI: 10.1177/00144029221141031 7. Mārtinsons, K., Pipere, A., Kamerāde, D. (2016). Pētniecība: teorija un prakse. Rīga: RaKa. 8. Piažē, Ž. (2002). Bērna intelektuālā attīstība. Rīga: Pētergailis. 9. Rimma, S. (2000). Sekmīgas mācīšanās noslēpumi. Rīga: Jumava. 10. Šmits, E., Koens, D. (2017). Jaunais digitālais laikmets. Kā nākotnē mainīsies mūsu dzīve, valstis un bizness. Rīga: Zvaigzne ABC. 11. Metodisks atbalsts pedagogiem. Žurnāls “Skolas vārds” Pieejams: https://www.skolasvards.lv/ 12. Metodiskie līdzekļi. Skola2030 resursu krātuve. Pieejams: https://mape.gov.lv/ 13. Skola 2030. Mācību saturs un pieejas pirmsskolā. Pieejams: https://www.skola2030.lv/lv/skolotajiem/izglitiba-pakapes/pirmsskola 14. Skola 2030. Mācību saturs un pieejas pamatskolā. Pieejams: https://www.skola2030.lv/lv/skolotajiem/izglitiba-pakapes/pirmsskola 15. The Journal of Mixed Methods Research. (2024). Sage. Pieejams: https://journals.sagepub.com/home/mmr 16. MI rīki: getliner.com paperpal.com samwell.ai jenni.ai scite.ai semanticscholar.org connectedpapers.com litmaps.com researchrabbit.ai elicit.com heyscience.ai/
Nepieciešamās priekšzināšanas	-

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Izglītības teoriju teorētiskā izpratne un vēsturiskā attīstība Terminoloģiskais ietvars. Stratēģijas izglītības sistēmas darbībā: teorētiskā un praktiskā aktualitāte. Intelektuālās un kreatīvās prasmes, pašorganizācija un pašregulācija, erudīcija un kompetence. Izglītības satura teoriju pasaulē vēsturiskais attīstības konteksts. Diskursīvo stratēģiju veidi: konstruējošā stratēģija, atražojošā/attaisnojošā stratēģija, pārveidojošā stratēģija, destruktīvā stratēģija. MI rīku palietošāns priekšrocības izglītības teoriju likumsakarību noteikšanai.	6	16	0	0
2. Izglītības stratēģiju sociālais un pedagoģiskais nozīmīgums Izglītības un mācību satura galvenie elementi un to savstarpējā saistība. Izglītības vērtība: apgūto zināšanu un prasmju nozīme turpmākajā dzīvē. Raksturojošie elementi: prāta informācijas apstrādes modelis; metakognīcija; aktīvi, nozīmes piesātināti mācīšanās modeļi un pieejas, konstruktīvistu skatījums; problēmu risināšanas pieeja, situatīvā izziņa un stratēģijas.	4	18	0	0
3. Izglītības stratēģiju klasifikācija un raksturojums Utilitārā izglītības stratēģija, vispārīzglītības stratēģija u.c. Mācību saturu atspoguļojošie normatīvie dokumenti. Mācīšanās stratēģijas kategorijas raksturojums. Stratēģiskas mācīšanās pazīmes un veidi. Produktīvas mācīšanās stratēģijas pazīmes. Stratēģiju izmantošanas pedagoģiskie priekšnosacījumi mācību procesā. MI rīku palietošāns priekšrocības izglītības stratēģiju likumsakarību noteikšanai.	6	16	0	0
4. Biheiviorisma teorijas un kognitīvās teorijas atziņu analīze Kognitīvā mācīšanās stratēģija – mācīšanās no izziņas perspektīvas. Pašorientēto izziņas stratēģiju veidošanās likumsakarības. Kognitīvās mācīšanās stratēģiju kopums izglītībā.	4	16	0	0
5. Izglītības stratēģijas: pedagoģiskā realitāte un kvalitāte Mācīšanās un mācīšanās darbību sabalansētība mācību procesā dažādos audzēkņu vecumposmos. Audzēkņu patstāvības un aktivitātes pakāpe mācībās. Izglītības kvalitātes prasības un nodrošinājums. Standartu perspektīvas. Mācību stratēģiju apguves programmas.	4	16	0	0
6. Izziņas modeļi un izglītības stratēģijas pirmsskolā Instrumenti. B daļa 5 Zināšanu pieejamības un apguves specifika, aktīvās darbošanās un ikoniskā fāzes, sinestēzija, fiziskā aktivitāte izziņas procesā, izziņas prieks, jautājumu uzdošanas stratēģija, informācijas meklēšanas stratēģijas veidošanās u.c. Audzēkņu intelektuālā darbība pārejas posmā: pirmsskola – pamatskola.	4	18	0	0

7. Izziņas modeļi un izglītības stratēģijas pamatskolā Stratēģija informācijas apstrādei un atmiņas veicināšanai, izziņas aktivitāte, zinātkāre un izziņas intereses, domāšana, vingrināšanās un atkārtotā stratēģija, mnemoniskās stratēģijas, tēlu stratēģija, izvietojuma metode, balstvērdmu mnemonika, atskatīšanās stratēģija, rakstīšanas stratēģija, matemātikas stratēģija, meklējumu stratēģiju veidi u.c. Pašvadītās mācīšanās mērķi un stratēģiju apguve. Izglītības stratēģijas mācību procesā: efektīva atmiņas stratēģija, mācīšanās konspektēt stratēģija u.c.	4	16	0	0
8. Metakognitīvās kompetences veidošanās mācību procesā Izziņas kontrole, izziņas pārvaldījums. Mācīšanās un pārnesuma problēmas, metakognitīvā vingrināšanās, pašregulācijas, pašvērtējuma, paškontroles, problēmu identificēšana un analoģu meklēšanas stratēģijas. Kognitīvi aktīvās mācīšanās veidi: atklājuma mācīšanās un ģeneratīvā (radošā) mācīšanās. Mācīšanās stratēģijas skolēnu spēju, radošuma un talantu attīstīšanā. Mācīšanās stratēģijas skolēniem ar mācīšanās grūtībām. Skolēnu mācību darbības refleksijas īpatnības.	4	16	0	0
Kopā:	36	132	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas 1. Izprot izglītības teoriju un izglītības stratēģiju attīstības vēsturisko pieredzi un aktuālās tendences pirmsskolas un pamatskolas mācību procesā. 2. Izprot izglītības stratēģiju praktiskā pielietojuma likumsakarības un efektivitātes nodrošināšanas priekšnosacījumus pedagoģiskajā procesā. 3. Izprot teorētiskās un empīriskās pētniecības metodes un metodoloģiju izglītības zinātņu nozarē un saskarē ar citām zinātņu nozarēm, starpdisciplināro pieeju pētniecībā.	Veic izglītības zinātņu nozarē aktuālu, teorētiski un praktiski nozīmīgu izglītības problēmu patstāvīgu, kritisku analīzi un izvērtēšanu, tai skaitā, izmantojot MI rīkus, tādējādi sniedzot ieguldījumu izglītības zinātņu nozares zināšanu paplašināšanā un padziļināšanā. - Individuāli patstāvīgais darbs (studiju kursa apguves rezultātā teorētisko atziņu pielietošana sava promocijas darba izstrādes kontekstā)
Prasmes 4. Sistēmiski analizē, interpretē izglītības zinātnēs saistošos jēdzienus, teorijas un spēj pielietot atbilstošas izglītības stratēģijas mācību darbības vadīšanā. 5. Patstāvīgi lieto zinātniskās izpētes metodes, lai identificētu un praksē pilnveidotu audzēkņu mācīšanās individuālās stratēģijas, veicinot viņu sasniegumus un izaugsmi. 6. Risina izglītības zinātņu pētniecībā un praksē aktuālās izglītības procesu problēmas, lai paplašinātu un dotu jaunu izpratni esošajām zināšanām un piedāvātu pētniecībā balstītus risinājumus pedagoģiskās prakses pilnveidei pirmsskolā un pamatskolā. 7. Pārzina atbilstošākus MI rīkus, lai organizētu sava promocijas darba izpēti.	Risina izglītības zinātnēs nozīmīgus pētnieciskus, inovācijas veicinošus uzdevumus, ievērojot ētisko atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz izglītības un sadarbības modeli (pedagogs – audzēknis). - Individuāli patstāvīgais darbs (pētnieciskās kompetences veicināšana, izmantojot daudzveidīgās empīriskās pētnieciskās metodes, sava promocijas darba izstrādes kontekstā)
Kompetence 8. Veic izglītības zinātņu nozarē aktuālu, teorētiski un praktiski nozīmīgu izglītības problēmu patstāvīgu, kritisku analīzi un izvērtēšanu, dodot ieguldījumu izglītības zinātņu nozares zināšanu paplašināšanā un padziļināšanā. 9. Risina izglītības zinātnēs nozīmīgus pētnieciskus, inovācijas veicinošus uzdevumus, ievērojot ētisko atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz izglītības un sabiedrības savstarpējām attiecībām, uz pārmaiņu rosināšanu un vadīšanu izglītībā. 10. Zinātniskās un akadēmiskās darbības attīstības kontekstā atbildīgi veicina pedagoģisko, sociālo un kultūras attīstību zināšanu sabiedrībā.	Zinātniskās un akadēmiskās darbības attīstības kontekstā atbildīgi veicina pedagoģisko, sociālo un kultūras attīstību zināšanu sabiedrībā. - Ieskaite – empīriskā pētījuma projekta izstrāde un aizstāvēšana

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Individuāli patstāvīgais darbs (studiju kursa apguves rezultātā teorētisko atziņu pielietošana sava promocijas darba izstrādes kontekstā)	30
Individuāli patstāvīgais darbs (pētnieciskās kompetences veicināšana, izmantojot daudzveidīgās empīriskās pētnieciskās metodes, sava promocijas darba izstrādes kontekstā)	30
Ieskaite – empīriskā pētījuma projekta izstrāde un aizstāvēšana	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	18.0	18.0	0.0	*		